

батьками та так далі. Реформу навчальної програми слід проводити паралельно з належною підготовкою вчителів щодо їх знань щодо інклюзії та її принципів. Труднощі властиві будь-яким змінам або реформам, але необхідно розвивати систему освіти, яка може належним чином реагувати на всі потреби, характеристики та індивідуальні відмінності всіх дітей у школі.

Список використаних джерел

1. *Hammond, H., & Ingalls, L.* (2003). Teachers Attitudes toward Inclusion: Survey Results from Elementary School Teachers in Three South-western Rural School Districts. *Rural Special Education Quarterly*, 22(2), 24-30.
2. *Боднар В.* Інклюзивне навчання як соціально-педагогічний феномен / В. Боднар // *Рідна школа*. 2011. №3. С. 10 – 14.
3. *Колупаєва А.* Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. К.: «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
4. *Софій Н. З., Найда Ю. М.* Концептуальні аспекти інклюзивної освіти / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: [навч.-метод. посіб.] / [А. А. Колупаєва, Ю. М. Найда, Н. З. Софій та ін.]; за заг. ред. Л. І. Даниленко. К., 2007. 128 с.
5. *Шевцов А. Г.* Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з вадами здоров'я. К., 2004. 200 с.

Олена ПЕТРАЩУК

СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Глобальні виклики післякризового світу ставлять питання щодо виникнення системної парадигми освітнього процесу при навчання дітей з особливими освітніми проблемами. «Кожна дитина має право на освіту» – це одне з основних прав дитини, яке гарантовано Конституцією України [3]. Якщо в країнах Західної Європи та США батьки дітей з особливими освітніми потребами роками відстоювали їхні права навчатися у школах поряд з іншими учнями, то в нашій країні держава перша зробила кроки назустріч. Ідея інклюзії виключає будь яку дискримінацію та відображає одну із головних ознак демократичного суспільства: усі діти є цінними членами суспільства і мають рівні права. Зокрема щодо отримання освіти, незважаючи на особливості їх психофізичного розвитку [2].

У грудні 2009 року Україна схвалила основні міжнародні документи у сфері забезпечення прав дітей згідно зі світовими стандартами освіти, соціального захисту та охорони здоров'я [3]. Насамперед, це стаття 24 Конвенції ООН про права людей з інвалідністю, в якій сформульований обов'язок держави щодо реалізації інклюзивної моделі освіти, тобто створення такого предметно-просторового спеціального середовища, яке б дало змогу всім дітям бути однаково рівними учасниками навчального процесу в єдиному суспільно-освітньому просторі відповідно до їхніх особливостей, потреб і можливостей.

В місті Кременчук інклюзивне навчання почалося з 1 вересня 2013 року в трьох учбових закладах. Одна з таких є гімназія № 19 (раніше ЗОШ №19). У 2021-2022 навчальному році 34 учня з особливими освітніми потребами, навчаючись у гімназії, вчать спілкуватися з однолітками, перемагати труднощі в навчанні, радіти своїм успіхам та розкривати свої унікальні таланти. У гімназії проходить інклюзивне навчання учень-переможець місцевих, обласних та призер республіканських змагань із плавання. Інша талановита учениця стала учасницею багатьох конкурсів східних танців та неодноразово була нагороджена грамотами та медалями. Також учні із задоволенням

відвідують художню школу, а потім в стінах гімназії проходять виставки їх робіт. Діти, які займаються робототехнікою в закладі Юний Технік, граючи, пізнають основи роботи технічних приладів. Знаючи, що ці діти особливо потребують розуміння та підтримки, вчителі гімназії 19 в першу чергу ставлять собі за мету надати можливість кожному учню розкрити свій потенціал.

Щоб надати будь-якій дитині можливість відвідувати навчальний заклад, у 2018 році в гімназії був оновлений пандус. Були створені 2 інклюзивні кімнати, де з учнями проводять заняття корекційні педагоги. А також з'явилася ресурсна кімната, в якій діти можуть цікаво провести час та відпочити. Завдяки Благодійному фонду экс-президента України для проведення корекційно-розвивальних занять придбано методичні посібники, дидактичні матеріали, розвиваючі ігри, гімнастичне обладнання. Завдяки цьому заняття проводять на високому кваліфікаційному рівні.

У гімназії використовується командний підхід - працює група педагогів, які вивчають проблеми інклюзивного навчання та разом вирішують їх. Важливу роль при цьому відіграє психологічна служба. І соціальний педагог, і практичний психолог надають належну моральну підтримку сім'ям дітей, їхнім рідним і вчителям, сприяють розвитку соціальних умінь школярів, а також допомагають долати складні життєві ситуації. Педагогічні працівники постійно проходять курси підвищення кваліфікації, їздять на навчання та обмінюються досвідом зі своїми колегами з інших гімназій/ ліцеїв.

На початку 2021 року відбувся обласний конкурс "Кращий заклад освіти з інклюзивним навчанням", в якому Кременчуцька гімназія 19 здобула перемогу на міському етапі, що підтверджує високий рівень підготовки як педагогічного складу, так і стан матеріально-технічної бази.

Але дуже важливу роль у якісному навчанні відіграють вчителі та асистенти вчителів [4]. У тандемі, вони заохочують дитину до уроку, по можливості, покладають на учня деяку відповідальність по роботі в класі. Співпраця вчителя і асистента вчителя дуже важлива. Це і обговорення умов виконання класної роботи, адаптація завдань саме для цієї дитини, тощо. Учні активно залучаються до позакласної діяльності, до виховних та святкових заходів.

Завдяки спільній роботі, діти мають можливість навчатися з усіма, засвоювати поданий матеріал. В подальшому є величезні можливості зняття інклюзії і продовження навчання на рівні зі своїми однолітками. Найголовніше завдання команди педагогічного супроводу – це адаптація дітей з особливими освітніми проблемами до загально-прийнятих суспільних принципів.

Отже, для створення якісного інклюзивного навчання потрібно [5]:

- постійне підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- розвинуте створення інклюзивного освітнього простору;
- надання якісних освітніх, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг;
- безперервне забезпечення учнів спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку;
- кваліфіковане здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини протягом усього періоду навчання;
- обов'язкове залучення батьків до освітнього процесу та проблем дітей.

Чи є переваги в такому навчанні? Так, вони є. При чому для всіх без винятку. Діти з особливими освітніми проблемами мають можливість налагодити дружні стосунки з однолітками, бути корисними і брати участь у громадському житті. Бо ровісники для них відіграють роль стандарту поведінки. Щодо інших дітей, то вони вчаться природно сприймати і толерантно ставитися до людських відмінностей. Діти вчаться налагоджувати і підтримувати дружні стосунки з однолітками [6].

Для педагогічного колективу принципово важливим є те, щоб «особливі» діти були соціально обізнаними, відчували себе психофізично комфортно в оточуємому соціумі.

Всі учасники освітнього процесу без виключення повинні допомогти такій дитині реалізуватися, розкривши її таланти. Бо кожна дитина унікальна, неповторна і талановита.

Список використаних джерел

1. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання».
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання».
3. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство Україна», 2019. 300 с.
4. Колупаєва А. А., Савчук Л. О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Київ Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 274 с.
5. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі: навчальний посібник / за ред. О. В. Гаврилова. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. 308 с.
6. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: навчально-методичний посібник / кол. авторів: Колупаєва А. А., Софій Н. З., Найда Ю. М. та ін.; за заг. ред. Даніленко Л. І. Київ : Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2007. 128 с.

Надія ГОРОДЯНКО

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ІНТЕРЕСІВ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ

Перетворення, що відбуваються в сучасному суспільстві, вимагають відповідних змін як окремих компонентів освітньої системи – цілей, змісту, методів і навчальних технологій, так і її концептуальної основи. Освітня ситуація, що торкається як змістової, так і процесуальної сторони навчання, формує соціальну потребу у вчителів, що здатний самостійно формувати свої професійні інтереси в умовах освітніх альтернатив. Вхідження України до європейського освітнього простору супроводжується оновленням насамперед змісту фахової підготовки майбутніх вчителів, що має глибинний характер і потребує розв'язання низки проблем становлення та розвитку професійних інтересів педагога, який усвідомлює свою професійну відповідальність.

Вищі навчальні заклади, готуючи майбутніх вчителів фізики, дають їм певну суму академічних знань, проте приділяють надто мало уваги психологічній підготовці учителів до роботи в сучасній школі, вмінню активізувати особистісний потенціал і моделювати своє професійне самовдосконалення. Це зумовлює підвищення вимог до якості підготовки магістрантів в педагогічному університеті, одним із компонентів якої повинно стати формування професійних інтересів майбутнього вчителя фізики.

До останнього часу професійні інтереси як важлива складова професійної підготовки майбутніх вчителів, як усвідомлене прагнення до певного професійного рівня, як зацікавленість, як сенс професійної діяльності, не були самостійним об'єктом дослідження. У процесі професійного становлення майбутніх педагогів актуально постає саме проблема формування професійних інтересів майбутніх вчителів фізики в процесі їхнього професійного становлення та розвитку.

Між процесом формування професійного інтересу та результативністю майбутньої педагогічної діяльності вчителів фізики, існує тісний зв'язок, що проявляється як у вигляді прямої залежності успішності майбутньої діяльності педагога від рівня